

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő:

A hirdetési díj szabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Aron**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos.**

Tartalom: Az állami tanító- és tanítónő-képezdek igazgató tanácsainak. **Bene József.** A vajkészítésről vagy köpülésről. **Erdélyi Károly.** — Harmadik méhésztalálkozóink. **Szentgyörgyi Lajos.** — Felhívás Magyarország t. gazdaközöniségéhez. **Tarnóczy Gusztáv.** — Felhívás czukorrépa-termelési kísérletek ügyében. — Értesítés. — Egyleti mozgalmak: Vál. ülés jan. 9-én — Egyveleg. — Vidéki gazd. tudósítások: Sz.-Somlyó vidéke, **Baróth.** — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak.

Az állami tanító- és tanítónő-képezdek igazgató tanácsainak.

Ezen czim alatt olvastunk közelebről, úgy a szak, mint a politikai lapokban, a vallás- és közoktatási minister urnak egy rendeletét, melynek célja, hogy tanító- és tanítónők akként képeztesse, miszerint azok működése a gyakorlati élet kívánalmainak jövőre jobban megfeleljen, mint eddig. Eltekintve a rendeletnek azon pontjaitól, melyekben az általános tudnivalókról van szó, kiterjeszkedik a mezői gazdaság, kertészkedés, szőlő- és komlóművelés, dohánytermesztés és méhészteljesítés ott a hol lehetséges, a selyemtenyésztésbeli ügyesség gyakorlati elsajátítására is. A cél elérhetése végett felhívja a minister ur a képezdek igazgató-tanácsait, hogy: „Tegyen jelentést arról, miképpen lehetne ott, a hol még nincs, legalább 2—5 hold terjedelmű mezői gazdaságnak, ezen felül 1—2 hold kertnek való tért szerezni s azt a szükséges gazdasági eszközökkel és egy pár fejős tehénnel — mely egyuttal igavonóul is szolgálna — méhészteljesítés és esetleg selyemtermelő helyiséggel felszerelni.“

„Adjon tervet arra nézve, hogy a helyi viszonyokhoz képest a rendezendő gazdaságban minő gazdálkodási rendszert kellene kezdeni és felállítani és készítsen az ezekkel járó kiadásokról költségelőirányzatot.“

Ki tagadhatná ezen rendelet nagy fontosságát az okszerű mezőgazdaság népszerűsítésére nézve? Annál is inkább neve-

zetes ez, mivel ezelőtt évekkel abban állapodtak meg a nemzetgazdák, hogy a mezőgazdasági szakismeret a néptanítók által terjeszthető legsikeresebben a földművelő nép között! Csakhogy ezen kényes kérdés megoldása irányt ne tévesszen!

Legelsőbbben is azon kérdés merül fel előttem, hogy: „Hogy állott és áll ma is a néptanítók gazdasági oktatása? Ezen kérdésre egyszerű felelet, hogy nagyon gyengén; mert sem idő nincs rá, sem szakszerű tanításról szó sem lehet. Ugyanis az az egy elméleti óra a szoros értelemben vett szántó-velő gazdálkodásra és két gyakorlati óra hetenként a kertészet elméletére és gyakorlására annyi, mint egy csepp víz a tengerben. Mert a mezőgazdasági tételek sokaságából csak az egyes legfontosabbaknak feltevésére sem elég az az egy óra s így annál kevésbé jut idő alapos magyarázatokra s a növénydekeknek a feladott kérdésekből való kikérdezésére. Nincs más mód tehát, mint néhány kérdést kiragadni s azt betanítani s ezzel az évi vizsgának eleget tenni. Alapos tanításról szó sincs! A két gyakorlati órán pedig, minthogy némely évben alig találhatni néhány alkalmas napot a munkálkodásra, az őszi és tavasz rövidsége miatt — a tél számításba nem jöhetvén — nagyon kevés eredményt lehet elérni.

Minthogy pedig a képezdek mostani tanterve szerint a gazdasági órák számát szaporítani nem lehet, mivel reggel 7 órától estve 8—9 óráig el vannak foglalva a növendékek; ezeket pedig mulhatatlanul szaporítani kell, ha a tárgyat ez eddiginél sikeresebben akarjuk taníttatni, nincs más mód minthogy a többi tárgyak közül a német és zeneórák kevesbitessenek s az így szabaddá tett órák a mezői gazdaság és iparoktatás között osztassanak meg. Avagy szükséges-e, hogy a leendő falusi tanító mulhatatlanul tudjon németül, csak azért, hogy a jelesebb paedagogiai idegen munkákat eredetiben olvassa akkor, mikor azokat előre haladott nemzet

irodalmunkban többnyire már megkapja átfordítva? De niucs is reá eset, hogy oly növendék, ki csak a képezdében vagy a középtanodában tanulta a német nyelvet, az említett czélt elérhette volna!

A németnyelvből elegendő lenne annyi, hogy az írást olvasást elsajátítsa s az egyszerű mondatok átfordítását kezelje azon esetre, ha egyik-másik tanítványát az elemi tantárgyak mellett erre is oktatni hivatva lesz. Ennyit pedig hetenként pár órában elérhet.

A zenéből is elegendő lenne a hegedü oktatása egy ének-kar vezethetése czéljából. Az orgona eleshetik azon okból is, mert a felekezetek nevelnek maguknak kántorokat s az izraeliták és görög vallásuak épen nem igénylik azt semmi körülmények között. A zongora pedig épen felesleges kivétel nélkül minden rendü növendéknek, mert a kinek szenvedélye és tehetsége van hozzá, tessék önszorgalomból megtanulni. Valjon hány községi tanítónak van és lesz módjában zongorát vásárolni évi 3—400 frtjából, hogy azon magát vagy mást mulattasson?

Az ezen tárgyaktól elvont órák segítségével milyen szép eredményt lehetne elérni a mezőgazdaság és iparoktatás terén s a nemzetre több hasznot hozna, mint százaanyi orgona és zongora óra!

Szóljunk most a gazdasági oktatás szakszerűségéről. Fejt kétségbe hoztam annak létezését. Ezen észrevételem mellett bizonyít az, hogy — kivéven a véletlen egy pár esetet — ezen oktatást laikus emberek végzik.

A képezdei tanárok közül rendszeren tanítja az, a kire sikerül reá nyomni a többségnek, bárha ő sem elméletileg, sem gyakorlatilag nem foglalkozott vele sohas így hát nem is ért hozzá. Ezen csapás rendszeren a segéd tanárt éri, kinek elődje rendszeren tanárrá történt kineveztetése esetén, örömmel rázza le a terhet épen akkor, midőn már néhány kérdést a „Kis Tükör“ gazdasági kis könyvből bemagolt. Kezdődik tehát újból az okulás és oktatás ezt nevezik gazdasági oktatásnak!

Könnyen átlátható, hogy ebből így sohasem lesz mezőgazdálkodási ismeret, hanem marad kénytelen, kellelten kötelesség-teljesítés!

Fődolog tehát, hogy szakember oktassa e tárgyban is a növendékeket; máskülönbén állíthat a magas kormány akárhány és akárminő gazdaságot a képezdek mellé; az eddigénél több sikert nem fog elérni.

Ezen hiányon segíteni pedig nagyon könnyű! Minthogy a képezdei tanterv szerint a természetrajzot a gyakorlati életre vonatkoztatva kell tanítani, ki oldhatná meg ezen kérdést sikeresebben, mint egy diplomatikus gazda, kinek diplomája épen azon alapszik? Ő egyszeremind a gazdaságot és abban a gyakorlatot is vezetné. Ezen állítás bővebb fejtegetést nem igényel.

Lássuk már most a felállítandó gyakorlati helyiséget. Annak szüksége vita tárgya nem lehet; mert valamint nem lehet föld nélkül mezői gazdálkodást folytatni; úgy nem

lehet gyakorlati helyiség nélkül sikeresen oktatni. Csakhogy itt nem tévesztendő szem elől az, hogy a képezdeknél nem gazdasági botanikát, hanem rendszeres gazdálkodást kell tanítani. A képezdei növendékek — kivéven a nagy városi ifjat — egyen-egyen ismerik a gazdasági növények nagy részét s azoknak még közönséges miveltetését és hasznosítását is. Erre nem szükség őket tanítani, hanem igen arra, hogy miképpen miveltetnek és értékesítelnek azok okszerűen.

Be kell mutatni egy jól rendezett gazdaságban azt, hogy voltaképpen miben áll az okszerű gazdálkodás? És valjon lehet-e azt tenni egy 2—5 holdas területen, két fejős tehénnel? Határozottan nem! Hol marad itl a sertés, juh és lótenyésztés? A kis gazdáknak annyira szükséges baromfitenyésztés? Hogy ezek vagy ezek közül, egyik vagy másik nélkül okszerű gazdaságot képzelni sem lehet, annál kevésbbé alaposan oktatni, az több a bizonyosnál.

Már pedig a jelzett terület, ha azon piaci és iparnövényeket termelni akarunk, a miképpen kell is; nemhogy többféle állatnak: de a két fejős tehénnek sem nyujt elegendő takarmányt. Pénzzel venni pedig a szükséges takarmányt, az épen a rossz gazdálkodásra mutat, nem az okszerűségre!

Továbbá, nem nyujt az a terület sem a két tehénnek, sem a mellette levő cselédnek elegendő munkát! Már pedig az nem lehet, hogy fuvarozással foglalkozzék, mint az a 2—5 holdas gazdáknál történik és kell is történnie, ha megélni és folytonosan munkálkodni akar!

Ezen gazdaság épen félrevezetése lenne a növendékek felfogásának, kik könnyen azt hihetnék, hogy a mint heveréssel tölti az idő nagy részét a mintagazdaság cselédje, úgy történhetik az a kis gazdáknál is.

Nagyobb terület kell tehát ahhoz, a melyen egy kis gazdaság mintaképét lehessen feltüntetni úgy alaki be rendezésében, mint munkabeosztásában!

Jól tudom én azt, hogy ezen állításomra rövid felelet az, hogy nincs pénz. Ez nem lehet mentség! Pénz kell az 5 holdashoz is annyi, mint a 25—30 holdashoz; mert az a cseléd, azok az állatok, azok a bérelt vagy új épületek ugy szükségeltetnek az egyikhez, mint a másikhoz.

Csak a földterület beszerzési ára között van néhány száz forint külömbség, a mi végtére is megtérül a gazdaság jövedelmezőségében.

Most lássuk melyik előnyösebb?

1. A 25—30 holdas birtokon el van foglalva a cseléd egészen és bére megtérül munkájában.

2. A két tehén és fajzatai, mint növendék állatok számára nem kell készpénzzel venni a takarmányt.

3. Nem lesz megítélésnek kitéve a gazdaság, sőt magára vonzza a közönség figyelmét.

4. És az oktatás okszerű lesz.

Tehát még azon esetben sincs indokolva a 2—5 hold terület, ha takarékossági szempontból ezen terület-örök áron megvenni vagy kibérelni volna is kénytelen az

állam! Annál kevésbé ott, hol a község a czéi érdekében fekvőségéből egy bizonyos területet az államnak átbocsát vagy azt beszerezni hajlandó.

Hogy miképpen lehet a kérdést sikeresen megoldani, ennek bizonyítására példával élek, olyan helyről véve azt, hol tanítóképzde van. Ugyanis Zilah városa hajlandó lenne egy minta-gazdaságot felállítani, ha pénze lenne hozzá. Földterülettel rendelkezik közvetlen a város mellett, mintegy 25 holddal. Bizonyára átadná ezen czélra az államnak, vagy pedig maga rendezné be, ha állami segélyben részesülne s egy ahoz értő vezetővel rendelkezne. A vezetőt megkaphatná az állami képezdéhez alkalmazandó gazdasági tanerőbe, ki egyszersmind a képezdében tanítaná a természetrajzot s a polgári iskola növendékeinek is gazdasági oktatója lenne.

A polgármester ur a város érdekéből indulva ki akarta nyélbe ütteni a dolgot. Én pedig ebben hármast czélt láttam elérni. Első a város érdeke, mint a mely mezőgazdaság, szőlőszet és gyümölcsészettel foglalkozik; második és harmadik czél a képezdei és polgári iskolai növendékek sikeres oktatása a mezőgazdaságban.

Ez utóbbiak oktatása azért kívánatos, mert a polgári növendékek többsége, mint kisvárosi leendő iparosok, egykor mezőgazdasággal is fognak foglalkozni Zilah város határán. Hát vajlon azon vidékiek, kik a polgári iskola végeztével a vidékre szélednek, nem igényelnek semmi szakoktatást jövődébéli foglalkozásukra?

Zilah városát például hoztam fel, mint a hol multhatatlannal sikerülne a kérdés okszerű megoldása.

De vajlon nem lehetne-e a legtöbb községben, hol képezde van, hasonlóan rendezni be egy kis mintagazdaságot? Sz.-Keresztur, Déva, M.-Sziget stb. kis városok, sőt még a nagyobb városok földmivelő népe és az azokban levő népnevelési intézetek okulására és oktathatására is szolgálna az, a mellett, hogy kísérleti helyképpen is sokszorosán kifizetné a reáfordított költséget. A kinevezett tanerőben pedig a többi mellett azon nagy nyereség lenne, hogy az ügy iránt érdeklődvén, figyelemmel kíséri az e téren történő újításokat, vívmányokat és a vidék számára azokat érvényesíteni igyekeznek. —

Sokat lehetne ezen ügyről írni, még többet beszélni; de ha az elmondottak meggyőző erővel nem bírnak, hasztalan a további fáradság. Azonban ajánlom a fentebbieket a t. igazgató tanácsok figyelmébe s a mennyiben észrevételeimmel sikerülne az ügy sikeres megoldásához valamint járulnom, nagyon szerencsésnek érezném magamat.

Bene József.

A vajkészítésről vagy köpülésről.

Ha nincs alkalmunk a friss tejet illő árban értékesíteni, akkor folya módjunk a vajkészítéshez. Ha módunkban áll ezt nagyban vinni, azaz ha több tehén fölött rendelkezünk, ez esetben egy külön tejes-kamrára van szükség, mely nyáron hűvös, télen pedig meleg legyen s e mellett a levegő és világosság akadálytalanul hozzá juthasson. E

végből a tejes-kamrát, ha lehet az épület északi részében akként rendezzük be, hogy félig a föld alatt s félig a föld fölött legyen.

Nem kevés függ attól is, hogy minő tejes köcsögöket használunk. Lehet azokat készíttetni cserépből, üvegből és vastagon szinezett vasbádogból. A cserép- és üveggöcsögök törekenységük miatt nem ajánlhatók; ellenben a vasbádogból valók a czélnak teljesen megfelelnek. De bárminő anyagból készült köcsögöket használunk, legyenek azok inkább laposak, mint mélyek; mert a lapos köcsögökben a tejföl tökéletesebben kiválik.

Fejés után a tejet még azon melegen a köcsögökbe kell szűrni, azután jól lehűtve a kamarába vinni. A tejes edényeket használat után forró vízben, melyhez egy kevés szóda is adatott, mindig jól ki kell mosni és téli időben meleg kemenczén, nyáron pedig a napon megszáritani. Ily eljárás mellett több és jobb tejfölünk lesz.

Alacsonyabb hőmérséknél a tejföl jobban kiválik; miért is némelyek a tejes köcsögöket jég közé vagy jeges vízbe szokták állítani; azonban alacsony hőmérséknél a tejföl ugyan több, de sajt- és vízdúsabb; ellenben magasabb hőmérséknél kevesebb, de kövérebb lesz. Vajkészítésre a legalkalmasabb hőmérsék nyáron 10—12, télen 12—15°. Nyáron a tejföl gyakran már 36—48 óra alatt teljesen kiválik; télen ellenben több idő kell.

Kisebb gazdaságban szokás a tejet nyáron át a pinczében, télen át pedig a lakszobában tartani egy ládában vagy szekrényben. A pincze ellen nem lehet szó, azonban a tejnek a lakszobában való tartása határozottan elítélendő, egyrészt azért, mert a lakszoba rendesen sokkal melegebb szokott lenni, mint a tejszobára nézve kívánatos volna; másrészt pedig azért, mert a tej a szobában lakó egyének általános kiöklögéseit és járvány idején a ragályos kór miazmáit magába vevén, a vele élőknek könnyen ártalmára válhatik. Legáltalább volt már eset reá, hogy az ily szobában tartott tej által járvány tovább hurczoltatott.

Ha kiválóan jó vaját akarunk készíteni, akkor a fölt a tejről le kell szedni, mielőtt ez megsavanyodott és meg-aludott volna.

A vajkészítésre különféle szorkezetű köpülő edények léteznek. Legczélszerűbb az olyan köpülő, melynek belsejébe a levegő könnyen behatolhat, melyet könnyen és jól lehet tisztítani és kezelni.

Ha a tejföl sokáig áll, megsavanyodik s kevesebb és silányabb vaját ad; de egyszersmind a köpülést is megnehezíti. — Ha azt akarjuk, hogy a köpülés jól sikerüljön, azaz a vaj tökéletesen kiváljék, akkor a szobának, melyben a köpülés eszközöltetik, sem nagyon melegnek, sem nagyon hidegnek lennie nem szabad; legczélszerűbb a 12 fokú hőmérsék. A köpülő edényt minden köpülés előtt nyáron hideg, télen meleg vízzel ki kell öblíteni.

Néha megesisik, hogy a tejföl minden ügykezelés és pontoság daczára sem akar összemenni, azaz megvajásodni; ez olyankor szokott előfordulni, ha a tejföl hideg vagy

pedig ha oly tehenektől származik, melyek közel állanak a borjazáshoz. Ilyenkor úgy segítünk a dolgon, hogy a tejfől köze egy kevés konyhasót vagy timsót teszünk; azonban leghelyesebben cselekszünk, ha a hasasság végső stádiumában levő tehének tejét vajkészítésre nem használjuk.

Mihelyt a tejfől megvajasodott, azonnal föl kell hagyni a köpüléssel; ugyan tán több lesz a vaj, ha a köpülést még egy kevés ideig folytatjuk, de egyszersmind lágy, szintelen, izellen és könnyen avasodó leend. Midőn a vaj elkészült s a köpülőből kiszedetett, ekkor gyurás vagy dagasztás által minden benne levő vizrésztől lehetőleg meg kell szabadítani. A gyurást eszközöljük víz hozzáadása nélkül, nehogy a vaj veszítsen zamatjából.

Ha a vajat hosszabb ideig elakarjuk tartani akkor dagasztás közben megsózzuk, azután egy e célra alkalmas bődönybe rakjuk. 20—30 kilogr. vajra egy kilogramm só elegendő. Legtöbb és legjobb vajunk lesz, ha teheneinket zöld takarmánnyal etetjük; a száraz takarmány sem oly sok, sem oly jó tejet nem eredményez.

A netán megavasodott vajat avas izétől meg lehet menteni akként, hogy félig megolvasztjuk, kétszer annyi vizet adunk hozzá és az egészet egy fakanállal jól összekeverjük, kihülés után pedig a vizet leszűrjük. Ha rosz izét a vaj még ekkor sem veszítette el, az eljárást ismételni kell. Viz helyett e műtéthez friss irót is használhatunk, melylyel a vajat jól át kell dolgozni. Az ily iró természetesen sertés-eledelnél egyébire nem alkalmas többé.

Ha a vajnak szép halványárga színt akarunk adni, akkor keverjük közéje egy keveset a sárga peremér (gyűrűvirág) virágjának kiszajtolt levéből; a murek és sáfrán szintén alkalmasak e célra.

Ha a főzésre és sütésre szánt vajat későbbi használatra akarjuk eltenni, ki kell azt olvasztani s ez által a még benne levő víztől s egyéb tisztátalanságtól megszabadítani. A vaj kiolvasztásánál nagy elővigyázatra van szükség; csak gyenge, paráztűz fölött kell az olvasztást eszközölni s ezen idő alatt a konyhát elhagyni nem szabad. Ha nyílt tűzhelyen olvasztjuk a vajat és ez minden ügyelet dacára is meg találha gyulni, hiában kísérténők meg azt vízzel eloltani; e helyett fedjük be a serpenyőt gyorsan egy készen tartott s ráálló fedővel. — 5 klgr. irósvajból körülbelül 4 klgr. olvasztott vaj lesz.

A lefőlözött tejet és a köpülésnél nyert irót vagy eladjuk, vagy a háztartásban elhasználjuk, vagy a sertéseknek adjuk. Nagyobb gazdaságokban a lefőlözött tejet sajt készítésre szokták használni, mi által ez sokkal jobban értékesítettik, mint ha sertés-hizlálásra fordítanák; ámbar ez is — főleg, midőn a hizott sertésnek ára van — nem megvetendő haszonnal jár.

Erdélyi Károly.

Harmadik méhészeti estélyünk.

A mai — jan. 21. — estély teljes bizonyossága annak, hogy Egyletünk helyi méhészeink körének alakítása egy

igazi életrevaló gondolat volt. Sok, eddig még részt nem vett ügytársal szaporodott ma körünk s tusakodott Hutter bácsi elnöke mellett, a már ismert tagokkal együtt a fölött, miképp lehetne erdélyrészi méhészetünknek, mielőbb lehető legnagyobb lendületet adni.

Mielőtt napi rendre tért volna a kör, alóliirt indítványa folytán, egy szép névsort állított össze, azon méhésztekinélveinkből, kik bérczes hazarészünk különböző pontjain — mint megannyi őrütek — szórják a fényt magok köré, kisebb-nagyobb eredménnyel — s utasította indítványozót, hogy azokhoz személyes felhívásokat intézzen, kérvén őket Egyletünkbe való beállításra; csak a kellő tömörüléstől, vállvetettségtől remélve az Egyletnek sikeres fölvirulását.

Aztán Szentgyörgyi József mutatott be egy Szabó Sándor fiatal pléhes által készített, csinos szerkezetű priczcelőt, mely még a hernyók, cserobogarak, levéltetvek = hamuférgék elpusztítása céljából is igen sikeresnek ígérkezik.

Végül Dr. Kömives Gerő értekezett, az előre is jelzett méh élet és bonczta na czinü tételről, mely értekezésből teljesen felismertethetett a valódi szaktudós (rovársz) s a méhészet magasztosságáért lelkesülő fiatal orvos-ügytárs. Az érdekes és szép előadások után a jelen voltak épületére igen tanulságos s így hasznos eszmecsere fejlődött.

Az értekezés részleteibe nem bocsátkozunk, azon lévén, hogy az a szerkesztő ur szíves engedelmével — egész terjedelmében élvezetet nyujtson lapunk tisztelt olvasóinak.

Hogy a jövő szombati ülésünkről is, a mostanéhoz hasonló meglegedés és lelkesültséggel fognak távozni igen tisztelt ügyfeleink s érdeklődő hallgatóink, arról nyujtsanak kezessegget — már közölt — programmunk pontozatai és minden módon való határtalan törekvésünk.

Kolozsvár, 1882. jan. 21.

Szentgyörgyi Lajos,
egyleti fotitkár.

Felhívás Magyarország t. gazdaközönségéhez!

A gazdasági gépek és segédeszközök gyártásánál oly rohamosan valják fel egymást a javítások és újabb találmányok, hogy a gazdaközönség alig ér rá ezen mozgalmat figyelemmel kíséreni, annál kevésbé azt tanulmányozni; pedig azoknak minősége nagy befolyással van a termények minőségére és mennyiségére, nemkülönben ezeknek olcsóbb előállítására által a gazdaságok jövedelmezőségére is. Ehez járul még azon körülmény is, hogy a gazdák közül némelyek a gépek olcsóságára — a mi különben a mi szomorú viszonyaink között nem csoda — fektetik a fősulyt; némely gépgyáros a mi nagy verseny mellett, hogy a gazdák fentebbi kívánalmának megfelelőhessen, a gépek előállításánál nem annyira a szilárdságra, mint inkább azoknak tetszetős kiállítására van tekintettel és minthogy a vevők a jó és a selejtes anyagból készült új gépek közötti különbséget rendszerint fel nem ismerhetik, nem ritkán olcsó pénzen ugyan, de rossz gépnek jutnak birtokába.

Az e miatt gyakran felmerült panaszok eredménytelenül hangzanak el a türelmes pusztákon.

Tudom, hogy az illető gyárosok a világtárlatokon és más versenyeken gépeikkel részt szoktak venni, hol azok érmeikkel és dicséret oklevelekkel tüntetettek ki.

Távol legyen tőlem ezen tekintélyes bíróságoknak akár jóhiszeműségében, akár szakértelmében kételkedni, de tapasztalásból tudom, hogy néha a dicséretekkel elhalmozott és érmeikkel feldiszitett gépek sem feleltek meg hozzájuk kötött várákosásainknak, különösen különböző helyi és egyéni viszonyainknak.

Egymagában minden közepszerű gép is kielégítő eredménnyel látszik működni és a gazda éveken át lehet azon hiedelemben, hogy jó gépe van, ha annak munkakerményét nem hasonlítja össze más jobb gépek munkaképességével, de minthogy ez az egyes gazdára nézve igen sok költséggel és gyakran az adott körülmények és viszonyoknál fogva sok nehézséggel is jár, más országokban állami erők és társaságok által kísérleti állomások létesítettek, hogy a gazdaközönség a gépeknek munkaképessége és tartóssága, tehát valódi értéke iránt magát tájékozthassa és nálunk, ezen kiválóan agricol országban, a hol gazdaközönségünk az átmeneti viszonyok nehézségével küzd, ilyen kísérleti állomás csak névleg létezik, pedig mi annak hiányában csak mintegy sötétben tapogatózunk — kiszámíthatatlan kárunkra.

Ugy hiszem tehát, hogy nem fogok haszontalan munkát végezni, ha oda törekszem, hogy hazai gazdaközönségünket a jelenleg létező, valamint az ezután tökéletesítendő és újonnan feltalálendő gazdasági gépek és segédeszközök valódi munkaképességére és minőségére nézve lehetőleg tájékozthassam. Nehogy pedig némely gyárosok értesítéseinek nyomán a gazdaközönséget esetleg magam is tévedésbe ne ejtsem, szándékozom magamnak a rendelkezésünkre álló gépek tárgyában, kizárólag gazdasági szempontokból a mi viszonyainkhoz mérten, folytatott összehasonlító kísérletek alapján személyes meggyőződést szerezni oly célból, hogy az illető gépeknek valódi munkaképességéért jót is állhassak.

Hogy ezen feladatnak lelkiismeretesen meg is felelhessék, elhatároztam Tarnóczy Gusztáv cég alatt Budapesten egy gazdasági gépárusarnokot létesíteni, mely a helyben és a különböző jellegű vidékeken létesítendő kísérleti telepekkel leendő összeköttetésben, a hol is a gépek pontos összehasonlító kísérleteknek alávettetni, az elért eredmények pedig gazdatársaimmal a csarnok árjegyzékében és a szaklapokban közöltetni fognak.

Ezen csarnokomban a gépek nem az iparosoknak kalmár szempontjából és nem is kizárólag a csarnoknak üzleti érdekei szerint fognak elárúsíttatni, mert érzékkel bírván gazdatársaim érdekei iránt, a gépek csakis gazdasági hasznavehetőségük arányában fognak felbecsültetni és árúsíttatni.

Kizárom csarnokomból mindazon gépeket, melyek célszerületlen szerkezet, selejtes anyag, vagy bármely más okból nem felelnek meg rendeltetésüknek.

Higyelemmel akarok lenni különösen arra, hogy a vevők kellően tájékozva legyenek arra nézve, ami különleges helyi és személyes viszonyainknak megfelel, mert létezik sok oly gép,

melynek hasznavehetősége bizonyos körülmények között ugyan nem tagadható, de az a mi sajátlagos hazai vagy egyes vidéki és személyes sajátlagos viszonyainknak meg nem felel; a mi aztán a honi vevőre nézve végeredményben egy jelentőségű.

Én a fősulyt nem az általánosan alacsony árakra, de a gépeknek lehető tökéletes voltára fogom fektetni, mert saját tapasztalásomból tudom, hogy a gazda keservesen siratja meg azt a pár forintot, melyet a kereskedő, versenyképességének előmozdítása céljából, az anyag rovására a gyárosnál leszerelt, mert a selejtes anyagból nem elég gonddal előállított gép nem ritkán a legsürgösebb munkának közepette elromlik, illetőleg hasznavehetlené válik.

Ugyanis minden gép fél áron is elkészíthető, természetesen selejtes anyagból és ha a kereskedő a gazdaközönség nevében úgy kívánja, a gyáros azt végre úgy is elő tudja állítani: és ha nem különösen solid gondolkodású, azzal sem gondol, ha a gép csupán egy évig tart, mert hiszen akkor új meg új megrendeléseket kap, úgy mint az üveges, ki az üveg törékenységénél fogva gazdagszik. Ezen indokoknál fogva én a gépgyárosoktól csak viszonylagos olcsóságot fogok kívánni a lehetőleg legjobb anyag és a legtökéletesebb szerkezet arányához képest.

Mert ha csak a legkezdetleesebb gépet, az ekét, tartjuk is szemünk előtt, tapasztaljuk, hogy ugyanazon munkaerővel egy nap alatt 100—300 négyszögöllel többet és jobban is szánthatni jobb ekével, mint egy kevésbé jóval, a mi egy éven át igen nagy különbséget tesz a gazdaság összes tiszta eredményére nézve. Igaz ugyan, hogy gazdatársaim általában erre eddig nem nagy sulyt fektettek, — reményelem azonban, hogy csak azért, mivel ezen eredmény-különbséget csupán oly pontos összehasonlító kísérletekből tűnik ki, a melyet tenni egyes gazdára nézve sok nehézséggel jár. Természetes, hogy ezen gazdasági különbséget a gépek complicatiójának arányában fokozódik. A rossz gép olyan, mint a házitolvaj, a ki észrevétlenül lopja meg gazdáját.

Tudom, hogy a feladat, melyre vállalkoztam, nem csekély; tudom azt is, hogy a kitűzött célt csak fokozatosan közelíthetem meg, és azt csakis kitarító következetes törekvéssel érhetem el; de én a nehézségek által nem szoktam magamat visszariasztatni.

Ezen vállalatomat tisztelt gazdatársaim szives pártfogásába ajánlom és reményelem, hogy a kezdet nehézségeivel való küzdelemben szives tanácsaikkal és megrendeléseikkel fognak támogatni.

Irodám 1882. február 1-én nyílik meg a váci köruton 49. sz. alatt. Csarnokom csak május 10-én lesz ugyanott megnyitható, addig raktáram ideiglenes helyiségben leend.

Bármely, a gazdaság körébe vágó megrendelést szivesen és pontosan teljesítek.

Budapest, 1881. decz. 30.

Tarnóczy Gusztáv.

Felhívás cukorrépa-termelési kísérletek ügyében.

Külföldi vállalkozók erdélyi hazarészünkben kísérletet öhajtván tenni az iránt, hogy valjon a cukorrépa termelése itt

menyiben sikerül és ebből folyólag lehet-e kilátás arra, hogy nálunk a cukorgyártás jövedelmezővé váljék — megkeresték erdélyi gazd. egyletünket céljaiknak előmozdítására.

A vállalkozók hajlandók 200 kiló cukorrépa magot négy különböző fajban díjtalanul rendelkezésre bocsátani, csak a szállítási díj lenne, (Északi Franciaországtól—Kolozsvárig) megtérítendő.

Azon t. gazdatársak, kik ily termelési kísérletre hajlandók a következő feltételek pontos teljesítésére lesznek kötelezve u. m.

1. Az ottani talaj minőségéről, változatoságáról és a cukorrépa termelésre használni szándékolt trágyaszerekről kimérítő jelentést tenni már előlegesen!

2. Mind a négy magfajt, mely a talaj szerint lesz kiválasztva úgy külön-külön, mint pedig együttesen (utóbbi esetben egy semleges kísérleti téren) termelni.

3. A kísérlet egész lefolyásáról pontos feljegyzést vezetni.

4. A termelt répából a szükséges mennyiség megvizsgálás (polarizáció) végett kellő időben (oct. 15-én) az osztrák-magyar répa cukoriparosok központi egyletének vegyi laboratoriumának Bécsbe felküldeni.

Felkérjük ennél fogva mindazokat, kik ezen esetleg nagy horderővel bíró kísérletekre vállalkozni óhajtanak, hogy az t-ső pont szíves megfigyelésével bejelentéseiket mielőbb, de legkésőbb f. évi február hó 15-éig erdélyi gazd. egyletünkhez eljuttatni szíveskedjenek, megjelölve egyszersmint a magszükségletet is, mely mind a négy fajból természetesen egyforma mennyiségben lesz igénylendő.

Kelt az erdélyi gazd. egylet igazgató választmányának Kolozsvárt, 1882. január 9-én tartott üléséből.

Szabó József,
egyleti alelnök.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Értesítés

a Sz.-somlyó vidéki gazdasági-egylet tagjaihoz!

Az „Erdélyi gazdasági egylet“ tekintetes igazgató választmányával létrejött megegyezés alapján tisztelettel tudatom hogy az Erdélyi gazdát egyleti tevékenységünk közlésére megnyerni sikerült s így mindazon közlemények, melyek abba az egylet részéről beiktatva megjelenni fognak, a Sz.-somlyó vidéki gazd. egylet hivatalos közleményeiül tekintendők.

Hogy pedig a t. tagok az egyleti élet minden mozzanatáról értesítve legyenek, az Erdélyi gazda rendszeren s minden előfizetési kötelezettség nélkül fog részükre megküldeni.

Sz.-Somlyón, 1882. jan. 19.

Bocsánzi Adolf,
igazgató.

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1882. január hó 9-én.

Tartott t. elnök Báró Huszár Sándor elnöklete alatt, jelen voltak: Br. Jósika Sámuel alelnök, Tóth Zsigmond, Eöry Tivadar, Szentgyörgyi Lajos, Szentgyörgyi József, Szenkovich Már-

ton, Sárosy Pál, Ritter Gusztáv, Girsik János, Filep István, Tompa Károly, egyleti ügyvéd; Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

302. A december 5-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Tóth Zsigmond, Szenkovich Márton és Eöry Tivadar urak kéretnek fel.

303. A Gámán nyomdávai kötött szerződés bemutatatván, — levéltára helyeztetett.

305—307. Titkár jelenti, hogy Tóth Zsigmond tagtárs évdíjas kötelezvényét további 6 évre megújította, Hosszu Theophil és Arányi Lajos urak, mint évdíjas tagok belépni óhajtanak — örvendetes tudomásul szolgálván, nevezett urak a tagok közé felvételnek és kötelezvényeik a pénztárhoz áttételnek.

308. Egyleti titkár az 1882-re előfizetendő lapok jegyzékét beterjeszti — elfogadtatván, a mintegy 140 frt költség utalványoztatott.

309. Faesy és Frick számlája lapok és könyvekről — 30 frt 11 krral utalványoztatott.

310. Stein János számlája az emberi trágyáról szóló pályamunka ábráiról — 64 frittal utalványoztatott.

311. Gámán nyomda számlája különböző nyomtatványokról — 18 frt 70 krral utalványoztatott.

312. Titkár indítványozza, miszerint a nmlgu ministerium kéressék fel, hogy az időjelző jelentés és térképek, melyeket az egylet közszemlére szokott kiállítani, díjtalanul engedtesse nek át — elfogadtatván, a felterjesztés az Elnökségre bízott.

313. Kertészeti szakosztályunk indítványozza, hogy az ujonnan beállítandó gyümölestelepek 10 évi adómentességének kieszközölése iránt úgy a nmlgu pénzügyi, mint a földmívelési ministeriumhoz indokolt kérést intézni — elfogadtatván, a szükséges felterjesztésekre szintén az elnökség kéretett fel.

314. Ministerium 42,256. sz. a. Mudrony „Magyar üzletkönyv“ című művét küldi meg — köszönettel könyvtárra helyeztetett.

315. Ministerium 46,543. sz. a. egyletünk ideit tevékenységéről adatokat kíván — a kérdőívet január 13-ére kitöltetni s felterjeszteni az Elnökség kéretett fel.

316. Borászati kormánybiztos 2753. sz. a. felhívja a központi pincze bormustra tulajdonosait, hogy minden boreladást bejelenteni szíveskedjenek — lapban közöltetett.

317. Ugyanaz 2831. sz. a. tudatja, hogy a központi pincze hordós borai után ezentul 4% töltelékbor lesz beküldendő — lapban közöltetett.

318. Városi tanács 6325. sz. a. az 1881. XXVI. t. cz. értelmében az egyleti alkalmazottak fizetési után járó bélyegilleték befizetését sürgeti — az illeték be fog fizettetni.

319. Steier gazd. egylet január 19 és 20-án tartandó közgyűlésére hív meg — képviselőül Gratzban lakó Almásy Ede ur kéretett fel.

320. Az orsz. magyar gazd. Egyesület átirata a nagyban termelő gyümölcsfajok ügyében — kertészeti szakosztályhoz tétellett át.

321. Szilágyosomlyó vidéki gazd. egylet lapunkat hivatalos közlönyül átengedni kéri — örvendetes tudomásul szolgálván, a kérés készséggel teljesített fog.

322. Borsodmezei gazd. egylet titkára értesít, hogy 30

példány Erdélyi gazdát fog tagjainak megrendelni — örvendetes tudomásul szolgál.

323. Erdélyi szász gazd. egyesület segesvári közgyűlésének jegyző könyve — tudomásul szolgál.

324. Széll Kálmán és társai a központi gyapjuárlelések ügyében tett felhívásuk — lapban közöltetett.

325. Magyar leszámoló és pénzváltó bank a közraktárak átvételét tudatja. — lapban közöltetett.

326. Deutsch Maurus czukorrépa termelési kísérletekre 200 kilo magot díjtalanul felajánl — lapban a termelési feltételekkel együtt közlendő.

Hitelesítik:

Báró Huszár Sándor,

egyleti t. elnök.

Tóth Zsigmond,
Szenkovich Márton,

Gamauf Vilmos,

Eöry Tivadar.

egyleti titkár.

EGYVELEG.

— Magtermelés, kertészeti-telep és magkereskedés Frommer A. Hermann Budapesten. Szolgálatot vélnünk t. olvasóinknak tenni, midőn a nevezett — 35 év óta fennálló s legjobb hírnek örvendő — czég most megjelent mag- és növény fő-árjegyzékére figyelmeztetjük. Ez magvaiak legnagyobb részét saját nagyterjedelmű telepein különös gonddal ülteti és ezáltal a vetőnek legnagyobb biztosítékot nyújt a magvak jó, csiraképes és valódi minőségükről. Említett 128 oldalra terjedő, képekkel gazdagon ellátott árjegyzék kitűnő tartalmaért minden földmivelő és kertészkedvelő figyelmét megérdemli és a czég által kívánatra ingyen és bérmentve mindenkinek megküldeték.

— „The Gresham Londonban.” Ezen Ausztria-Magyarországon is letelepedett életbiztosító-társaság 33-dik, múlt év június 3-án végződött üzletéről szóló átnézetes évi jelentése, mely a részvényesek múlt év decz. 8-kán tartott rendes nagygyűlésén adatott elő, e napokban jelent meg. Belőle a következő fő mozzanatokat közöljük, melyek a társaság virágzó állapotáról elég bizonyítékot nyújtanak. A lefolyt év eredménye felette kedvező volt. Ez év lefolyása alatt ugyanis 6521 biztosítási ajánlat 59 millió 712,065 frank értékben nyújtatott be, melyek közül 5365 ajánlat 48.375,790 franknyi összeggel fogadtatott el, mely utóbbira a megfelelő számú kötvény adatott ki. A nyereséybevétel a viszontbiztosításért kiadott költségektől eltekintve, 12.007,724 frankra rugott, mely összegbe az első biztosítási év 1.649,043 75 franknyi nyereséyvei bele vannak értve. A kamat számla mérlege 2.879,270 85 frankra rugott és a nyereséybevételhez számítva a társaság évi bevételeit 14.886,494 0 frankra emelte. Az ez év alatt a társaságnak átnyújtott és tőle kifizetésre elfogadott követelések életbiztosítási kötvényekből 5.741,153 80 frankra rugtak. A felszerelési és vegyes szerződések követelése, melyek fizetési napja lejárt, 2 millió 957,691 65 frankra rugnak. Kötvények visszavásárlásáért 845,180 50 frank adatott ki. A biztosítási alap, melynek létezőse a szerződésekre nézve biztosítékot nyújt, 3.696,911 frankkal gyarapo-

dott. A társaság a múlt évben Budapesten és Bécsben 3.057,000 frt vételárért ingatlanokat szerzett meg, a melyekben már most hivatalai is elhelyezték. A valósitott aktívának összege az üzleti év végével 74.122,865 frankot tett ki. Ezen adatokba a tárczának vételár czimén beállított érték többlete nincs beszámítva, miután eme értékek nem realizáltattak és így azonnali jövedelem forrásaként nem tekinthetők. E többletnek azonban nagy jelentősége van: biztosítja a jótállásokat, melyek a társaság részéről adatnak. A jelentés mellé a társaság activáiról egy kimerítő jegyzék van csatolva, melyekből a következő tőkealapok tűnnek ki: 3.712,489 80 frank a britt kormány biztosítási saiban, 121,066 75 frank az indiai és gyarmatkormányok biztosításában; 12.852,382 frank idegen állambiztosításokban, 1.274,341 15 frank vasuti részvényekben, értékpapirokban és törzsrészvényekben, 22.099,399 50 frank vasuti és más kötelezvényekben, 11.452,240 20 frank háztulajdonban, 9.712,633 55 frank jelzálogban, 12.898,312 05 frank különféle biztosításokban. (Beküldetett.)

VIDÉKI GAZDASÁGI TUDÓSÍTÁSOK.

Szilágy-Somlyó vidéke, 1882. január 22.

Az egész múlt évünk, a mely kecsgetőleg kezdődött épen oly silányul ütött ki, az aratás még a hol a szalma után szemet is lehetett reményleni, felette csalóka volt, a kevesség-termett őszi kalászos elragyált és üszkösödött, a tavaszok hasonlóul, a csekély tengeri termés nem ért be tökéletesen. Az időjárás is rendetlen volt, olykor, különösen a széna-készítés idején sok eső volt, augusztus és szeptember hónap pedig egy szólván semmi, mind a mellett a vidéki szokástól eltérőleg a vetés szeptemberben megkezdett és sikeresen folytatható is volt egészen october második feléig, ekkor az időjárás ismét megcsösödött, úgy, hogy az elérkezett szüretelési idő esős idővel köszöntött be, később pedig megfagyott, úgy, hogy a szüretelések részint esős időben, részint pedig fagyos időben végeztek, ennél fogva a nagyon középszerű szüreti eredmény is silány. — Az eső és fagy által váltakozó időben vetéseink nem voltak képesek megbokrosodni, — ehhez járult még a novemberről-decemberre tartó kemény, száraz fagy, mely nézetem szerint szintén árthatmas volt, végre pedig a mostani hó nélküli gyöngye tél is tetemesen lehangozhatja a gazdának a jövőben vetett reményeit. A folyton fagy és olvadás közt váltakozó időben utaink kitűnők, minek folytán a szállítás is könnyű, a mi valóságos szerencse szegény vidékünkre, hogy szemes élet szükségletét könnyen szállíthatja, Bihar, Szathmár és Hunyadmegye felől. — Vidékünkön az állatok általában egészségesek és jó árban eladhatók, különösen falkás eladó sertés vidékünkön nem is található.

Szintay Béla.

Baróth, 1882. január 20-án.

A vetések az annyira szükséges hó takarót mind addig nélkülözik s tekintve az őszi szárazságot s tekintve a tél kezdetén uralkodott száraz hideg szeleket, nem csodálkozhatni azok nagyon is gyenge kinézésökön. Takarmány bővön van. Az állatok jók és egészségesek. A gabona ára — daczára az igen is közepes termésnek — elég alant áll. A hizott sertés keresett s jól fizetettük. Nagy Imre.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd” nyomán.)

**Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1881. január 15-étől
január 21-éig.**

Buza szilárd üzlet, forgalom 100,000 metermázsa, ár 11 40 frt.

Rozs szilárd üzlet, forgalom 4000 metermázsa, ár 8-85 frt.

Árpa szilárd üzlet, forgalom 10,000 metermázsa, ár: akarmányárpa 7-45 frt, seres árpa 9-50 frt.

Zab szilárd üzlet, forgalom 5000 metermázsa, ár 7 frt 75 kr.

Törökbuza szilárd üzlet, forgalom 10,000 metermázsa, ár 7-10 frt.

G a b o n a - á r a k :

minimum és maximum: Budapest jan. 21. | Bécs jan. 21.

Buza	11-30—12-52 frt	11-55—13-20 frt
Rozs	8-40—8-75 frt	9-20—9-85 frt
Árpa, takarmány	7-30—7-60 frt	7-50—8-00 frt
Árpa, szeszfőzésre	8-25—8-75 frt	8-60—9-40 frt
Árpa, seres	9-00—10-00 frt	9-75—10-75 frt
Zab	7-35—8-45 frt	8-25—7-75 frt
Törökbuza	6-75—7-50 frt	7-10—7-60 frt

Budapesti marhavásár jan. 19-ikén. Őszzs felhajtás 1312 db. nagy és 611 apró marha. Ebből eladott 32 db. bika, 773 db. ökör, 307 db. vágó tehén, 120 db. fejős tehén, 10 drb. bival, 331 drb. borju, 280 drb. bárány. Árak: bika darabonként 74—136 frt, ökör páronként 235—360 frt, vágó

tehen páronként 165—308 frt, fejős tehen darabonként 90—184 frt, bival páronként 154—270 frt, borju darabonként 11—35 frt, bárány páronként 6—8½ frt. birka párja 7—17 frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 51—54 frt, tehénhús 49—51 frt, borjuhús 60—84 frt, bivalhús 45—48 frt.

Bécsi marhavásár jan. 17-ikén. Összes felhajtás 2772 drb és pedig 1436 drb. magyar, 612 drb. lengyel és 824 drb. német fajta, melyből 2752 drb. ökör, 46 drb. tehén, 54 drb. bika és 20 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 50—61 frt, lengyel 50—57 frt, német 49—60 frt, tehén 46—51 frt, bika 49—52 frt, bival 45—54 frt. Lábán darabonként 72—210 frt fizettek.

Disznózsir: kész áru hordóval együtt 73—73½ forint, Január—Február havi kötésben hordó nélkül 71—frt.

Szalonna: vidéki szalonna 64½—65 frt, városi áru 65 frt, füstölt szalonna 73—73½ frt.

Bécsi sertésvásár jan. 17-ikén. Összes felhajtás 3754 drb. és pedig 924 drb. nehéz, 1183 drb. középhez és 1647 drb. süldő; melyből 1783 drb. magyar, 1647 drb. orosz-lengyel, 222 drb. szerb és 102 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 52—54 frt, középhez 48—51 frt, süldő 34—44 frt; szalonna és zsir 70—73 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

P i a c z i á r a k .

A h e t i v á s á r		Egy hectoliter vagy metermázsa*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
h e l y e	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhabús
á r a k r a j e z á r o k b a n											
Beszterce	jan. 17	850	650	600	—	290	550	160	60	320	36
Brassó	jan. 20	885	610	490	470	265	430	330	—	256	44
Csik-Szereda	jan. 18	825	—	550	475	300	550	210	70	250	32
Décs*	jan. 17	1190	950	880	430	350	640	485	250	480	36
Déva*	jan. 14	1210	940	830	—	500	750	305	125	230	40
Erzsébetváros*	jan. 17	1090	1010	760	—	740	670	180	100	375	48
Fogaras	jan. 13	1090	—	595	—	275	610	270	—	280	42
K.-Fehérvár*	jan. 14	1055	975	700	—	840	595	250	150	240	46
Sz.-Miklós	jan. 14	1100	—	600	600	315	600	280	60	160	32
Szolozsvár	jan. 19	810	—	525	—	300	525	250	250	350	46
H.-Vásárhely	jan. 19	1050	750	790	615	300	710	325	140	450	40
Hagy-Enyed	jan. 19	975	770	570	—	180	450	340	190	285	40
H.-Szobon		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szegesvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Sz.-György	jan. 19	775	600	550	—	300	487½	200	100	320	36
Sz.-Régen	jan. 17	750	600	500	—	250	500	240	40	240	32

*) A csillaggal jelelt árak metermázsa értendők.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 50 kr-ával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelő minden külön díj nélkül írásban szerinti akarány szerint változtathatja.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kivánt tór megnevezése	széri hirdetésnél										
	fizetendő forint										
	1	1-3	1-6	1-12	1-15	1-24	1-30	1-36	1-42	1-52	
1/16 v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210	
1/8 v. fél "	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105	
1/16 v. negyed "	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53	
1/16 v. nyolcad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27	
1/16 v. tizenhatod "	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyed rész engedményben részesülnek ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.